

Önarckép - most

Azt hiszem, a nézőt nem vidítja fel. Meglehetősen rossz kedvűt, sőt alighanem elszomorítót lát.

De közérzetem szinte soha életemben nem volt igazán jó - legfeljebb rövid szakaszokban. Mintha egy vastag szürke, helyenként fekete, s nagyjából ugyanannyi piros vonallal keresztvezett sáv húzódna végig gyermekkoromtól maig.

alán tíz éves lehettem, hogy belémesett a mulandóság tudata. Teljes nyersségével a teljesen védtelen lélekbe. Alighanem közvetlen okozói apám halála tíz éves koromban, s még egyetlen év sem telt el, huszonnégy esztendőös bátyámé, akkori eszményképemé. Esetleg még az is, hogy hatéves koromtól majdnem tizenegy évesig egy temető szomszédságában laktam. Ahogyan visszaemlékszem tudatomon a temető keveset rontott ugyan, de a két haláleset hátteréül bizonyára valamiképpen érvényesült.

Születéskori testi hibám kamaszkoromban fokozottan érzékennyé tett, s bár a felhőket a fiatalság gyakran elfújta fejem felül, amikor írni kezdtem, különös vonzódással választottam komor témákat. Ahogy mostanában végiglapoztam első versesfüzetemet, sorra kerültek elélem az elmúlással foglalkozó írások. Akkor - és még sokáig utána - inkább romantikus „fajvirágokként”, mint reális életérzékelésül.

Lassacskán szinte rájárt az agyam, hogy a jelenségek végső következtetéseit többnyire gyász-szalaggal kössem át. Öt évvel ezelőtt egy meglehetősen súlyos érműtéten estem át. Azóta szinte folyamatos a kedvetlenségem, mert mintha valamiféle energiaforrást emeltek volna ki belőlem. Ez az, ami főként kedvemet szegi, mert félig elvette legfőbb védekezési eszközümet: a versírást. Ameddig az megvolt: gyógyított minden elesettségem ellen. Mióta nincs már, csaknem menthetetlenül védtelen lettem.

Rossz közérzetem szinte szinte állandó:

Meglehet, hogy a politikai helyzet mindehhez még hozzájárult. Nem esett ugyan benne semmi drasztikus bántódásom, de mintha egy roppant súlyos terhet cipeltem volna szüntelenül.

A rendszerváltás még nem volt elég számomra. Közérzetem javulását erősen akadályozzák az undorító palfordulások. (Ha ezt a bibliai kifejezést egyáltalán nem káromlás használná a tömérdek arcátlan hejehujázó önátmentésre.)

Egyetlen vigasztalóm szinte kritikátlan vonzódásom a humorhoz. Még a legbunkóbb formájához is. Szeretek nevetni.

Összegezve mindent: közérzetem tehát rossz, mai önarcképe sötét.

Az alábbi verseimet szeretem, de még jóval többet is.

Hogy melyiket a „legjobban”, azt nem tudom eldönteni. Mindenesetre ezeket ma is érvényesnek tartom.

□ Csorba Győző

Simeon tünődése

*Én Simeon kin rajta volt a Lélek
s talán még rajta van
ki várta a vigasztalást
s ma is várja de folyton horgadóbban
mert harapás rágás helyett
eljö lassan a csámcsogás kora
mert a nemző ágyék helyett
eljö lassan az ázott motyogás
én Simeon még meg-megpróbálom karom
emelgetek ezt-azt és figyelem magam:
tudnám-e majd...*

*De mind gyanúsabb
a készülő kéz: megbírná-e még
a gyermeket? Gyanús a boldog
áldásra ünnepi szavakra rendelt
száj: képes lesz-e még kinyitni és
hazugság nélkül szépet mondani?*

*Vagy hát az is lehet
hogy itt járt már a gyermek s nem volt rá
szemem*

*nem is sejtettem hol mikor milyen
külsőben formában kinek minek
a képiben esetleg egy órányi vagy
egyetlen percnyi gömb-teljességként vagy egy
vers verssor kéz szem öl kölyök mezében
itt járt s nem ismertem föl ostobán?
Ki kérte az ígéretet? Én nem de az
anélkül is mindenkinek kiosztatik
csak a folyton nagyobb-nak-várt miatt
könnyű a tévedés most már tudom*

*Az ablaknál ülök Nehéz tavasz
Kincseket mutat mégis a világ
Remegés bélel hús kételkedés
Én Simeon előre s hátra nézek
és kétfelé tanácstalan vagyok*

Lefelé

Mostanában folyton a halál körül őgyelgek Mostanában
 folyton kerülgetem hozzányúlok elrántom ujjam
 rámeredek másra függesztem szemem majd ismét vissza rá
 Mostanában régi könyveket bújok szaguk is kriptaszag
 azok között érzem magam otthon kiknek a siratójuk is
 hallgat már kik tökéletesen ledobták emberi ruhájuk
 Aludni vágyom mostanában mélységes mély álommal melyben
 az emlék is csak álom és az álom is csak álom
 s melyből lassacskán morzsolódva kihullong a valóság
 Lefelé tart a férfi-út velem Fűvek fák bokrok egyre nőnek
 s már a fűvek meg bokrok is fölülérnek a fejemen
 s ki sasokkal hittem játékot mint gyermek a szobalegyekkel
 csapongó szobalegyeket nézek olykor sasoknak
 Nos idejut egyként a könyökkel érvelő s a lusta
 de idejut a szárnyakat lengető is Kuttyája zúgó kerekek alatt
 véresen a halálra ölti nyelvét s a kedves tetemet
 lopva a bérelt ház tilos fája tövébe temeti
 Tört ablakához pénze nincs Az éhesen leső hideg
 kegyetlenül bevág a résen végigmotozza a langy zugokat
 melyekbe fészket rakta volt s didereg aztán noha két
 szív áll jobb és bal oldalán S keres keresne harmadikat is
 de nem talál vagy ha talál úgy fogadja mint búcsúzó
 mert úr a rend sajátmagának szabta az emberész vele
 embertelenné téve az ember világát

Ó ki-nem-

bogozható gubanca kúszalódik előbb vagy utóbb
 a lelkes élő és segítségért kiált még induló tiszták felé
 siet kik majdan odajutnak ahová ő de addig
 az elfelejtett anyanyelv szavai zengnek szájukon
 s felelnek csapzott éjszakák inkvizíciós kérdéseire
 Vagy meggyorsítja lépteit előre hogy a villogó
 kardú legyőzhetetlen bajnokot sürgősen érje el
 s az vágja széjjel bogait Mezitelen fénylő fehérén
 járulhasson aztán az élők örök-nyugtú célja elébe.

Csorbahőz